

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos užsienio
reikalų ministro 2026 m. vasario 8 d.
įsakymu Nr. V-39

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ VEIKLOS TARPTAUTINĖSE ORGANIZACIJOSE IR KITUOSE TARPTAUTINIUOSE DAUGIAŠALIO BENDRADARBIAVIMO FORMATUOSE 2026 METAIS PRIORITETŲ SĄRAŠAS

1. Taisyklėmis grįstos tarptautinės tvarkos išsaugojimas, autoritarinių režimų sulaikymas, demokratijos plėtra ir žmogaus teisės:

1.1. tarptautinės teisės normų ir principų gynība ir stiprinimas, užtikrinant pagarbą šalių narių suverenumui, teritoriniam vientisumui, jėgos nenaudojimo tarptautiniuose santykiuose principui; Rusijos okupuotų/aneksuotų Ukrainos ir kitų kaimyninių šalių teritorijų nepripažinimo politikos stiprinimas;

1.2. valstybių agresorių, ypač Rusijos ir Baltarusijos, izoliavimas tarptautinėse organizacijose; parama daugiašalėms priemonėms siekiant riboti tarptautinę agresiją ir grėsmes nacionaliniam saugumui;

1.3. politinės ir humanitarinės tarptautinių organizacijų paramos nuo Rusijos agresijos besiginančiai Ukrainai mobilizavimas, įskaitant paramą galimų taikos susitarimų įgyvendinimui ir šalies atstatymui po karo;

1.4. parama iniciatyvoms dėl Rusijos pagrobtų ukrainiečių vaikų grąžinimo Ukrainai ir jų apsaugos nuo Rusijos bandymų pakeisti jų tapatybę, juos politiškai indoktrinuoti ir militarizuoti;

1.5. atsakomybės už tarptautinės teisės pažeidimus, ypač Rusijos ir Baltarusijos atsakomybės už agresijos nusikaltimą prieš Ukrainą, ir individualios baudžiamosios atsakomybės už karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui neišvengiamumo užtikrinimas ir žalos atlyginimo siekimas, parama Tarptautiniam baudžiamajam teismui, Specialiajam Tribunolui dėl agresijos prieš Ukrainą, Kompensacijų mechanizmui, kitiems tarptautiniams mechanizms ir specialiosioms procedūroms (JT Nepriklausomų tyrimų komisijai Ukrainai, JT Nepriklausomų ekspertų grupei dėl Baltarusijos, JT specialiesiems pranešėjams, ESBO Vienos bei Maskvos mechanizms ir kt.), taip pat nuoseklus sankcijų bei ribojančių priemonių už žmogaus teisių pažeidimus taikymas;

1.6. demokratinių vertybių puoselėjimas ir sklaida, parama demokratizacijos procesams ir pilietinės visuomenės įsitraukimui, atsparumo dezinformacijai stiprinimui bei kovai su užsienio kišimusi ir informacijos manipuliacija Rytų partnerystės, Vidurinės Azijos, taip pat Artimųjų Rytų ir Afrikos valstybėse;

1.7. tarptautinio dėmesio ir paramos Baltarusijos demokratinėms jėgoms ir pilietinei visuomenei išlaikymas;

1.8. žmogaus teisių ir laisvių apsaugos skatinimas, telkiant tarptautinę paramą žmogaus teisių gynėjams, nepriklausomai žiniasklaidai ir žurnalistų saugumui, žmogaus teisių apsaugai konfliktų regionuose.

2. Taika ir saugumas, tarptautinė humanitarinė darbotvarkė:

2.1. globalios saugumo darbotvarkės peržiūra atliepiant nekonvencines grėsmės, masinio naikinimo ir konvencinių ginklų kontrolės instrumentų adaptavimas, strateginių prekių eksporto kontrolės stiprinimas, branduolinio saugumo užtikrinimas;

2.2. tarptautinių organizacijų paramos telkimas kovai su hibridinėmis grėsmėmis ir dezinformacija, istorinės atminties naratyvų instrumentalizavimu bei atsparumo šioms grėsmėms stiprinimas;

2.3. tarptautinės taikos palaikymo ir įtvirtinimo misijų ir operacijų efektyvumo stiprinimas, ypač atsakant į Rusijos ir jos bendrininkų keliamas grėsmes pasaulinei taikai ir saugumui;

2.4. parama tarptautinės humanitarinės pagalbos iniciatyvoms, pastangoms užtikrinti tarptautinės humanitarinės teisės įgyvendinimą, parama iniciatyvoms dėl Ukrainos karo belaisvių ir neteisėtai įkalintų civilių išlaisvinimo, tarptautinių humanitarinių organizacijų įsitraukimo užtikrinant Ukrainos karo belaisvių teises pagal tarptautines konvencijas;

2.5. civilinių kultūros, švietimo, mokslo ir sporto institucijų ir infrastruktūros, kultūros vertybių apsaugos stiprinimas ginkluotų konfliktų metu, materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos taikos sąlygomis ir krizių bei konfliktų metu skatinimas;

2.6. lygiaverčio moterų dalyvavimo taikos ir saugumo procesuose, įskaitant sprendimų priėmimą taikos ir saugumo klausimais pagal Jungtinių Tautų darbotvarkę „Moterys, taika ir saugumas“, užtikrinimas.

3. Ekonominė plėtra, žaliaji pertvarka, technologijų pažanga, mokslas ir inovacijos:

3.1. parama Ukrainai per valstybės reformų įgyvendinimą, šalies atstatymą ir ekonomikos skatinimą;

3.2. Lietuvos konkurencingumo didinimas per tarptautinių prekybos taisyklių tobulinimą ir sąžiningos konkurencijos užtikrinimą;

3.3. ekonominių grėsmių Lietuvai mažinimas, nuoseklus ekonominės prievartos ir tiekimo grandinių saugumo klausimų kėlimas;

3.4. šalies investicinės aplinkos gerinimas, remiantis geriausiomis tarptautinėmis praktikomis ir politikos rekomendacijomis;

3.5. Lietuvos interesų gynyba daugiašalėje technologinių, skaitmeninių, kosmoso ir turizmo skatinimo klausimų darbotvarkėje;

3.6. parama aplinkos, tvarumo ir žaliosios energetikos tikslų įgyvendinimui kovojant su klimato kaita, tarša ir bioįvairovės nykimu;

3.7. atsparios transporto ir ryšių infrastruktūros plėtojimas, saugaus, efektyvaus ir konkurencingo susisiekimo užtikrinimas;

3.8. mokslinių tyrimų skatinimas ir plėtra, tarptautinio mokslo-verslo bendradarbiavimo skatinimas.

4. JT darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. ir darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimas:

4.1. pažanga įgyvendinant darnaus vystymosi tikslus (DVT), kliūčių jiems įgyvendinti šalinimas;

4.2. socialinio saugumo stiprinimas skatinant įtrauktį, mažinant skurdą ir nelygybę, ypač asmenų, priklausančių pažeidžiamoms grupėms, moterų, vaikų ir asmenų su negalia;

4.3. privataus sektoriaus įtraukimas siekiant veiksmingesnės ir platesnės paramos vystymuisi;

4.4. tarptautinės paramos telkimas siekiant pripažinti kultūrą kaip atskirą DVT po 2030 m., kultūros įvairovės skatinimas;

4.5. kultūrinės diplomatijos, švietimo įstaigų, mokslo ir studijų institucijų, sporto organizacijų ekspertų bendradarbiavimo skatinimas, gerųjų patirčių perėmimas ir perdavimas.

5. Lietuvos interesus atitinkanti ir efektyvesnė daugiašalė sistema:

5.1. daugiašalio atgrasymo ir konfliktų valdymo mechanizmų stiprinimas, paramos telkimas stipresnei, principingesnei ir efektyvesnei daugiašalei sistemai, užkertančiai kelią tarptautinės teisės pažeidimams;

5.2. Lietuvos inovacijų, verslo potencialo išnaudojimo galimybių paieška JT80 reformos kontekste;

5.3. Lietuvos ir jos atstovų kandidatavimo į tarptautinių organizacijų valdymo organus ir lyderystės pozicijas skatinimas, įskaitant ekspertines, technines, standartų nustatymo organizacijas; Lietuvos piliečių įtinklinimo tarptautinėse organizacijose stiprinimas.
